Rahwa Sõna

Üksiknumbri hind 5 senti

Toimetus ja talitus: Tallinn, W. Pärnu m. 31. Telefonid: toimetus 27-46 ja 3-61, talitus 3-61 ja 19-20. Kaastöö avaldatakse tasuta, kui tasumine pole kokkulepitud. Kaastöö mahutamise kohta ei anta alati vastust. Aadressi muutmine 20 senti. Kirjade aadress: „Rahwa Sõna", Tallinn.

Tellimise hind postiga: 1 kuu 1.25 kr., 6 kuud 6.75 kr., 3 „ 2.50 kr., 12 „ 13.00, 5 „ 3.50. Wäljamaale 3 kr. kuus.

Kuulutuste hinnad: Kuulutuste tekstiosas 5 senti mm. ... teksti osas 10 s. mm., teksti ees 12 s. mm., teksti kõrval 15 s. mm. Tööliste organ. ja ... poole hinnaga.

Kuulutusi wõetakse wastu kella 2. „Rahwa Sõna" tellimisi wõetakse wastu kõik wabariigi postiasutused ja oma tellimiste wastuwõtjad.

Ilmub 6 korda nädalas.

Nr. 62 (1503) Tallinnas, reedel, 18. märtsil 1932. a. VI aastakäik.

Himustawad sulase palka.

Töölise töötasu jäägu maksmata.

K. Tonkman ja ta pealuu.

Riigikogu rahandusekomisjonis oli arutusel põllupidajate wõlgade korraldamise seadus, millega antakse wõlgnikkudele moratoorium.

Selle seaduse § 16 järgi sissenõutud keelu tähtajal on keelatud: 1) sissenõudmise rahuldamiseks müüa sundwiisil kinniswarasid; 2) pöörata sissenõudmist wõlgniku wallaswarale, arestida seda wara nõudmiste kindlustamiseks, wälja arwatud: a) kohtu- wõi administratiiwwõimude poolt määratud trahwisummade nõudmised ja omawalitsuste maksud, b) alimentide nõudmised, mis rajatud abielu-, wanemate- ja laste wahekordadele, wõi testamendile, kuiwõrt need summad kuuluwad tasumisele aja eest, millal keeld makswas, d) tasud teenijatele ja töölistele, kes seisawad wõlgniku teenistuses — kuiwõrt need summad kuuluwad tasumisele aja eest, millal keeld makswa ja ühe kuu eest enne keelu maksmahakkamist, e) töökaitse seaduse põhjal määratud kahjutasud wigasaanud töölistele ja nende perekonnaliikmetele, mis langewad moratooriumi maksmise aja peale, kui ka aja peale üks aasta enne selle seaduse maksmahakkamist.

3) tarwitada wõlgniku suhtes tsiwiilkohtupidamise seaduse §§ 1222[1] ja 1222[4] ettenähtud abinõusid; 4) taotleda ta maksujõuetuks tunnustamist, wälja arwatud juhud, kui seda palub wõlgnik ise; 5) tarwitada punktides 1 ja 2 nimetatud abinõusid isikute suhtes, kes esinewad solidaarse wõlgnikuna pikendusesaajaga wõi wiimase käemehena wõi shirandina wekslite järgi, mis pikendusesaaja wälja andnud wõi aktsepteerinud, nende kohustuste rahuldamiseks, milles need isikud pikendusesaaja solidaarse wõlglasena, käemehena wõi shirandina esinenud, kuiwõrt need kohustused on tekkinud wõi wekslid wälja antud enne asjale käigu andmist.

§ 2 p. d kohta tehakse sotsialistide poolt parandus, et sissenõudmise keelust on wabad ka nende tööliste tasunõudmised, kes juba peremehe juurest lahkunud, sest harilikult ei esinetagi enne nõudmisega, kui tööleping lõpetatud. Millest peab siis sulane elama, kui ta töötasu kätte ei saa. Waese töölise wiimase elunülalpidamise natukese peremehe heaks jätta, on küll kisendaw ülekohus.

See ettepanek lükati 2. lugemisel tagasi, kuid kolmandal lugemisel wõeti wastu.

Kolmandal lugemisel jäid selle küsimuse otsustamisel paar koalitsioonimeest erapooletuks, see wihastas aruandjat K. Tonkmani niiwõrd, et ta aruandja kohustistest loobus. Ka ükski teine koalitsiooni rühma liigetest ei wõtnud aruandmist oma peale, jäigi aruandja walimata.

Nii on siis põllumeeste moratooriumi seadus seiswas sel põhjusel, et — tahetakse ka peremehe heaks moratooriumi alla panna sulase saamata töötasu.

Muidu pidas seda eelnõu K. Tonkman sääraseks, mille wastu wõib pealuu ära lõhkuda, kuid siiski aru ei saa.

Esietenduskino „ENDLA" Nunne 20. Tel. 438-51

Päewakohane kaksikeeskawa! Wiimast korda Tallinnas!

Jeesuse Kristuse

sündimine, elu, imeteod, kannatused, surm ja taewaminek.

Wärwiline teos 10 waat., filmitud ajaloolistel paikadel Egiptuses, Naatsaretis, Petlemas, Kaananis, Jeruusalemas, Ketsemane aias, Kolgata mäel jne.

K. Paramount Film **Leena Shmidti langus**

Ühe naise kurbmäng 8 waat. kuulsa J. v. Sternbergi lawastus. Peaosades: Esther Ralston ja James Hall.

Algus ärip. kell 5. Pühap. kell 2.

Kinoteater „Kungla" V. Pärnu m. 31

„Wäike kaardiwäelane"

Muusikaline melodraama 12 waat. Peaosis: RAMON NOWARRO ja DOROTHY JORDAN. Draama „La Bataille des Dames" järele instseneeritud suurlinastus.

„Kas on süüdi Eddy Polo?"

Sensatsioondraama 10 j. Peaosas trikkidekuningas Eddy Polo.

Algus äripäewadel kl. 5 p. l., pühapäewal kl. 1.

Kinoteater „DIANA", Kopli tän. nr. 2.

Suur kahekordne eeskava! Suur kahekordne eeskava

Kuulus vene näitlejanna ANNA STEIN saksa kõnehelifilmis

1) **SURMASUUDLUS**

Põrutav draama 12 jaos. Alfred Machard romaani järele „Salto Mortale".

2) **AHVID KOOLIPINGIS**

Enneolemata lõbus farss 5 jaos.

Kunstimuuseum ikkagi Merepuiesteele

Et selgitada küsimust, kuhu kunstimuuseum õieti ehitada, korraldati kolmapäewa õhtul Tallinna raekojas suurem nõupidamine, millest peale asjast huwitatud asutiste ja organisatsioonide esitajate wõtsid osa ka linnawalitsuse liikmed.

Pikemate läbirääkimiste järele leiti, et kunstimuuseumi hoone platsi walikul tuleb ikkagi peatuma jääda Gildi aia juure Merepuiesteel, sest soodsamat kohta praegu käepärast pole. Gildi aed kunstimuuseumi hoone asukohana on praegu küll pisut kõrwaline, kuid Merepuiestee ümbruskond wastawalt linna planeerimiskawale tõotab tulewikus kujuneda Tallinna elawamaks tsentrumiks.

Kohtu kartusel otsis surma.

Rätsep lõi enesele puusi rindu.

Kesknädala õhtul lõi Willardi tän. 33—10 elutsew Mihkel Neudorf, 49 a. wana, enesele enesetapmise eesmärgil puusiga rindu. Haawatu toimetati haigemajja, kus selgus, et haaw on tõsine, kuid mitte elukardetaw, puuri oto on puudutanud ka kopsu.

N. oli surma otsinud südamepiina ja kohtu kartusel. Ta oli 1. a. toime pannud wägistamiskatse, mis lähemal ajal kohtus arutusele pidi tulema. N., kes ametilt rätsep, elab omast naisest lahus.

Wedur litsus küljekondi pooleks.

Balti tehastes jäi kolmapäewal rongiseadja Juri Zaar manööwerdawa wedurit ja laowaguni wahele. Zaarel murdus selle juures üks küljekont. Ambulatoorse abiandmise järele lasti wigastatu koju rawimisele.

Loeng „Kasvatus ja karistus."

Eesti lastekaitse ühingu poolt korraldatakse reedel, 18. ... kell 7 õhtul kasvatusteadusliku loeng „Kasvatus ja karistus" linna pedagoogilise muuseumi ruumes, W. Pärnu mnt. 19-a. Referendina esineb ühingu juhatuse liige A. ...

Loeng on eriti huvitav lastevanematele, lastekasvatuslikkude küsimuste ... kõigile tasuta.

Teadaanne.

E. S. T. P. Tallinna Komitee koosolek

peetakse neljapäewal, 17. märtsil kell 6 õhtul.

Kõikide liikmete ilmumine kohuslik.

Juhatus.

Poola ujub weres.

Politsei weresaun üldstreigi puhul. — Suured meeleawaldused walitsuse tagurlise teguwiisi wastu.

Warsjawi, 16. märtsil. Üldstreigi puhul oli mitmes kohas rahutusi. Krakowis umbes 800 töölist pani toime meeleawalduse tööbörsi ees. Politsei awas tule. Mitu meeleawaldajat sai haawata. Meeleawaldajad aeti wiimaks laiali pisargaasipommide abil.

Werised kokkupõrked oli ka Seibuschis (Lääne-Galiitsias). Politseipatrull põrkas seal kokku meeleawaldajatega ja andis kaks kogupauku. Üks meeleawaldaja sai surma ja kaks haawata. (Berliini lehtede teatel on Seibuschis wiis meeleawaldajat surma saanud.)

Warsjawis pandi toime suur meeleawaldus protestiks walitsuse tagurlise seadusandluse wastu. Meeleawaldusest wõttis osa umbes 50.000 isikut. Mujal on päew möödunud wõrdlemisi rahulikult. Üldstreik on siiski olnud ainult osaline.

Iiri ei maksa Inglismaale.

Seni tasutud maksud tahetakse tagasi nõuda.

De Valera taotleb iseseiswat Iiri wabariiki.

Dublin, 16. märtsil. Iiri walitsuse juht De Valera seletas, et walitsus kawatseb lähemal ajal kaotada eelmise walitsuse poolt maksma pandud seaduse sisemise julgeoleku kindlustamise kohta. Samuti tahetakse kuni uute Inglise-Iiri läbirääkimisteni seisma panna iga-aastaste maamaksude maksmine Inglismaale. Walitsuse arwates ei ole Inglismaal mingit õigust niisuguste maksude saamiseks. Seni tasutud aastamaksud 30 miljoni naelsterlingi suuruses tahetakse tagasi nõuda. De Valera loodab, et praegused ebaloomulikud piirid Põhja-Iirimaa ja Lõuna-Iirimaa wahel kaotatakse. Meie loodame — ütles De Valera —, et kindral-kuberneri koht muudetakse aegamööda Iiri wabariigi presidendi kohaks. Tollipoliitika alal on walitsuse eesmärgiks kaitset anda Iiri tööstusele. Walitsus on muidugi walmis Briti riigi osadega kaubalepinguid sõlmima wastastikkuste soodustuste saamiseks. Sellele küsimusele Iiri walitsus waatab puhtrahwuswahelisest seisukohast.

Aktsiisitulud tõusnud.

Wõrreldes eelmise majandusaastaga on tõus 2,6 protsenti.

Aktsiisi ja piirituse tulusid käesolewa eelarweaasta 11 kuu kestel (1. aprillist 1931 — 1. märtsini 1932) on laekunud 12.400 kr. (2,6 protsenti) rohkem, kui eelmisel majandusaastal sama aja kestel.

Rohkem on laekunud tulusid: tubakaaktsiisist 142.900 kr. ehk 4,7 protsenti; paberosside-estadelt 8.700 kr. ehk 15,2 protsenti; patendimaksudest 20.000 kr. ehk 12,4 protsenti ja piirituseaktsiisist (salawiina trahwid) 7.600 kr.

Wõrreldes eelmise aastaga näitab tulude tagasiminekut: õlleaktsiis 49.100 kr. — 10 protsenti, weinide, napside ja liköörite aktsiis 906 kr. — 0,44 protsenti, pärmiaktsiis 13.600 kr — 9,4 protsenti, piiritusemonopol 452.400 kr. — 4 protsenti ja bensiinimaks — 5,8 protsenti.

CAPITOL

Esietenduskinoteater

Viru tän. 11, telef. 447-31.

Neljapäewast, 17. märtsist ja edasi suurim saksa näitl. **FRITZ KORTNER** omas uusimas ja seninähtuist filmes parima mänguga ja praegu ületamata karakternäitlejana filmis.

„DANTON"

Peaosades: Danton — Fritz Kortner, Robespierre — Gustaw Grundgens, Louise Gely — Luice Mannheim, Marat — Alexander Gurdgens.

Danton oma wõimu ja hiilguse tipul.
Dantoni armastus.
Dantoni wõitlus elu ja surma peale.

Mõned Berliini arwustused. . . . „Esimene toonfilm mis on nii elektirikas, mõjuw ja kiirtempoline, mitte kusagil wenitust, alati põnew ja tähelepanu äratav. Fritz Kortner oma mängus on wõistlemata ja ületab kõik praegused näitlejad. „Parim film mis käsitab seda suurt ajaloolist sündmust ja suurimaid kõnemehi". „Et see film ühe aplausi teise peale esile kutsus esimesel esietendusel Berliinis pole ime, sest sellist filmi on olnud wähe, mis oleks nii mõjuw ja temporikas. Iga inimene peaks waatama seda filmi".

II. Ülihea lisaeeskawa.

Algus kell 5, pühapäewal kell 2.

Fašismi mürgised õied.

[illegible]

Pankrottide [illegible]

Arnoldo Mussolini — „suure" Benito wend — walis õieti oma surmapäewa. Waewalt oli ta haud aetud kinni, kui „Banca di Milano" (Milano panga) kokkuwarisemise järele puhkes Milanos enneolematu skandaal, mille tagajärjel wangistati rida pangadirektoreid, kes olid seisnud kõige lähemas ühenduses „duce" wenna Arnoldoga.

Üldist ärewust tekitas mitte see, et 50 miljoni ulatuses läksid kaduma wäikeste inimeste poolt „Banca di Milanosse" mahutatud depositid, waid see asjaolu, et pank oli kõige lähedamini seotud ametlikkude ringkondadega. See pank, mida juhtis inimene, kes mõistetud 8-ks aastaks sunnitööle pettuste eest, oli fašistliku partei kirjastuse finantseerija, tema arwel anti wälja fašistide wanu raamatuid luksusköidetes, mille eest nii Mussolini ise kui ka kuningakoda annetas pangale riiklikke summe. — Kes olid aga panga suuremad kliendid? See on kaunis kobar igasugu suurusteist, üks endine fašistliku partei sekretär, üks fašistlik rahwasaadik, kes juhatas Mussolini pressebürood, kuid kihutati raiskamise pealt minema, üks kassatsiooni kohtu prokurör, muidugi ka fašist ja muud sellased härrad. Enesest mõistetawalt ei puudunud selle panga kihedakfeisjate hulgast ka Mussolini wend Arnoldo, kellel alles hiljuti polnud sentigi, pärast surma jättis aga järele waranduse, mida hinnatakse 16 miljoni sendi peale. Ta oli osanud hästi „majandada".

Selle eest näitawad kokkuwarisenud „Banca di Milano" raamatud üle 50 miljonilise puudujäägi, mida keegi ei kata.

Muidugi pole selle panga kokkuwarisemisega awalikuks tulnud skandaal fašistlikus Itaalias esimene, ometi on ta üks suuremaid, mis selgesti näitab, kuidas wägiwallale tugenew režiim wiib paratamatult sellase korruptsioonini, mis mujal waewalt wõib ette tulla.

Üldine olukord kogu maal muutub aga järjest halwemaks. Duce Benito Mussolini ise räägib ja kirjutab, et weel üks selline talw, kui käesolew — ja kogu maa on omadega läbi.

Ametlikkude andmete järgi tõusis jaanuari lõpuks töötute arw 1.052.821 peale. Apulias on puhkenud awalik ülestõus. Seni fašismi toetanud ametnikud Milanos on tulnud tänawale wõitluse palkade alandamise wastu; Roomas peeti läbi fašistlik rahwasaadik Diaz, kes esinenud ametnikkude nimel palkade wähendamise ettepanekuga. Ajakirjandusel ei lubata awaldada teateid pankrottiläinud ettewõtete üle, sest nende arw on kohutawalt suur ja kaswab alatasa. Et hoida liiri kursi langemisest, piirati wiimse wõimaluseni sissewedu.

Lõpuks kõnelewad börsiteated üllatawaid lugusid. Tööstuslikkude ja kaubanduslikkude ettewõtete aastaaruanded näitawad pööraseid kahjusid. Kõigi suuremate ja wäiksemate firmade aktsiate kurss on langenud madalamale, kui need firmad muidu maksid diwidenti. Igaüks müüks maha wäärtpaberid 50%-ga nimiwäärtusest, kui leiduks waid ostjaid. Aga neid ei ole, ei pakuta isegi 30—20 ja 10 protsentigi.

Ka monopolisti seisukorras olewad ettewõtted, nagu elektrijaamad jne., ei suuda päästa oma warandusi: Rahwas ei jõua osta, tarwitaja on jäänud waeseks.

Aga seesama tarwitaja, rahwas ei jõua enam ka maksusid maksta. Neapelis üksi näiteks on 173 miljonit liiri maksuwõlgasid, mida kuidagi ei saada kätte. Ja siin peitubki häda, mis ähwardab purustada fašistliku režiimi. Sest niipea, kui diktatuuri juhid ei suuda hästi maksta oma miilitsale, löökrühmadele, terroriteostajatele, on kogu süsteemi kokkuwarisemine möödapääsematu.

Põllumeeste tulumaks.

Uus wähendamine.

Riik saab tulumaksust aastas 222 milj. senti.

Praegu on riigikogus pooleli põllupidajate 1932. a. tulumaksu wähendamise seadus. Kui see eelnõu wastu wõetakse, siis wäheneb põllumeeste tulumaks weel 19 milj. sendi wõrra ja riigi eelarwesse jääks ainult 21 milj. st.

Põllupidajate tulumaksu wähendati wabariigi walitsuse poolt juba selleläbi, et tulunorme 6,5 kroonilt 5 kroonini alandati — üldse 35 miljoni sendi wõrra, seega üldine alandus 54 miljonit senti. Seega tuleb siis tulumaksu teistelt kihtidelt 201 milj. snt., põllumeestelt aga, keda on ligi pool Eesti rahwast — kõigest 21 milj. senti, see on — 10 korda wähem kui teistelt.

Peale tulumaksu on wiimasel ajal wähendatud ka põllupidajate kinniswaramaksu, aga ka isikumaksu ülemmäära alandatud 9 krooni peale.

Pühade waheaeg koolides.

Kewadpühade puhul lõpeb koolides õppetöö tulewal laupäewal kell 12 ja algab esmaspäewal 4. aprillil. Maa[illegible] algkoolides algab kewadpühade waheaeg kolmapäewal 23. märtsil ja uuesti algab õppetöö kesknädalal 30. märtsil.

Juhtide wahetus kaitseliidu malewates.

Tartu ei taha major Soo pealikuks.

Kombinatsioon, mille abil Soost saab Wiru malewa pealik.

Kaitseliidu Tartu linna malewa pealiku koht on praegu wakant, kuna senise malewa pealik major Skarsen määrati 2. üksikpataljoni ülemaks hiljuti reserwi lastud kolonel Ojamaa asemele.

Wabale kohale kandideeris major Soo, kes aastaid tagasi Petseris [illegible] lugudega karja [illegible] lasti. Wahepeal on Soo oma karjääri uuesti alustanud ja teenib praegu Tartu maamalewas wanema instruktori kohal.

Soo oleks wast juba praegu kaitseliidu Tartu linna malewa pealiku kohal, kui mitte Tartu seltskond protesti poleks tõstnud. Seltskond leidis, et niisuguse [illegible] minewikuga isik pole Tartule wastuwõetaw.

Kuid kaitseliidu peastaap on nähtawasti otsustanud [illegible] major Soo siiski malewa pealikuks ülendada ja kui mitte Tartu linna, siis mõne teise malewa pealikuks. Selleks kawatsetakse läbi wiia mõningad ümberpaigutused. Nimelt tahetakse Wiru malewa pealik Waher nimetada Tartu maamalewa pealikuks, praegune Tartu maamalewa pealik major Asmus, kes määrati kuritarwituste pärast [illegible] asemele, wiiakse üle Tartu linnamalewa pealikuks ning selle kombinatsiooniga wabanenud Wiru malewkonna pealiku kohale saaks siis kurikuulus major Soo.

Niisugust ümberkorraldust on oodata juba lähemal ajal.

Eesti wõi Prantsusmaale.

Üldkontingendist langeb Eesti osaks 1,2 prots. — Kokkulepe 30.000 ltr. alkohoolsete jookide wäljaweoks.

Kolmapäewal kirjutati wälisministeeriumis alla Eesti-Prantsuse kaubalepingu muutmise protokollile. Selle järgi Eesti loobub konsolideeritud tulust metsamaterjalide sisseweol Prantsusmaale. Prantsusmaa garanteerib Eestile kontingendi, mis on proportsionaalne Eesti sisseweo osa tähtsusele 1925. a. kuni 1929. a. Prantsusmaa protokolli põhjal awalt poolt lubab aastase kontingendi 300 (30.000 liitrit) hektoliitri alkoholiliste jookide kohta.

Nimetatud protokolli allakirjutamine sündis Prantsusmaa nõudmisel, kuna muidu oleks ähwardanud kaubanduslikku konwentsiooni ülesütlemine.

Samuti lepiti kokku ka wõi kontingendi jaotamise asjus. Prantsuse saadik teatas, et Prantsusmaa annab Eestile 1,2 prots. wõi üldkontingendist. Suusõnalisele kokkuleppele on neil päewil prantslastelt oodata kokkuleppe kirjalikku kinnitamist.

Twardowski saadikuks Kaunasesse.

Moskwa, 16. märtsil. „Tass" teatab, et Saksa saatkonnanõunik von Twardowski, kes hiljuti atentaadi läbi haawata sai, on täna Kremli hospitalist wälja lastud. Tema haawad paranewad normaalselt.

Kaunas, 16. märtsil. „Lietuvos Zinios" teatel Saksa walitsus olewat otsustanud senise Saksa saadiku Moraht'i Kaunasest ära kutsuda ja Siiami saata. Uueks saadikuks Kaunasesse nimetatawat senine Moskwa saatkonnanõunik von Twardowski, kelle wastu hiljuti Moskwas pandi atentaat toime.

Põntson ja Kristal Rootsis esimesed.

Stokholm, 16. märtsil. Linköpingis peeti eile maadluswõistlusi kolme Eesti maadleja osawõtul. Kärbeskaalus tuli esimeseks Põntson, sulgkaalus — Kristal, kuna Praks keskkaalus tuli kolmandale kohale.

Hitler loobub?

Berliin, 16. märtsil. Nagu üks leht kuuleb, sõitis „Teraskiiwri" liidukantsler rahwuslaste juhi Hugenbergi palwel Müncheni, et mõjutada Hitleri loobuma oma kandidatuurist presidendiwalimiste teisel ringil 10. aprillil. Hitlerit tahetakse loobuma sundida rahwusliku wastasrinna ühise kandidaadi kasuks, kelleks niisugusel korral saaks admiral von Schroeder, Saksa ohwitseride rahwusliidu esimees.

Trotski kolib Tshehoslowakkiasse.

Berliin, 16. märtsil. Nagu Prahast teatatakse, on Trotskile juba antud kolmeks kuuks luba Tshehoslowakkiasse tulla terwist parandama. Kuid proua Trotski seda luba ei saa, waid peab jääma Türgimaale.

Kaubawahetus N.-Wenega weebruaris.

Weebruaris on N. Wenesse [illegible] kaupu üldse 419 wag. 5250 tonni. Sellest on [illegible] tööstusmasinaid ja nende osi 216 wag. 2623 tn., sojaõli 31 wag. 516 tn., segakaupa 24 wag. 221 tn., treipinke 22 wag. 257 tn., raudteematerjale 20 wag. 275 tn., margariini 18 wag. 237 tn. ja muid kaupu wähemal määral.

Saadud on N. Wenest sama aja jooksul kokku 905 wag. 12.152 tn., sellest mineeri 569 wag. 8918 tn., lina 206 wag. 1519 tn., wilki 38 wag. 628 tn., kuiwatatud marju 13 wag. 215 tn., soolatud soolikaid 11 wag. 146 tn. ja muid kaupu wähemal määral.

Huwireisijaid Ungarist.

Nagu üks suuremaist Ungari reisibüroodest teatab, olewat seal kawatsusel korraldada eelolewal suwel wõi sügisel suurem ekskursioon Eestisse. Et osawõtjad on peaasjalikult just tööstureid ja kaupmehed, olewat kawatsus sõit korraldada septembrikuu alul Tallinnas korraldatawa ülemaalise näitus-messi ajal. Tähendatud reisibüroo ongi juba pöördunud kirjalise järelepärimisega a.-s. „Näituse" poole. Külaliste peahuwi koondawat peaasjaliselt Eesti tööstus-, põllu- ja karjasaadustele kui ka teistele eesti kaupadele.

Kaubawahetus Poolaga reguleerimisele.

Poola kaubandusministeeriumi esindajad tulewad Tallinna.

Laupäewal saabuwad Tallinna kaks Poola kaubandus-tööstusministeeriumi esindajat, kes tulewad siia Eesti-Poola kaubawahetuse asjus nõu pidama ja kaubawahetuse wõimalustega tutwunema. Kuuldawasti tuleb siis ka kõne alla üksikute kaubaartiklite küsimus, mida wõiks Eestist Poolasse wedada ja mida Poola meile eksporteeriks. Poola loodab meil turgu leida oma naftale ja kiwisöele, kuna meie Poolasse saaksime wedada saapaid, paberit ja kala.

Paanika.

A. Eichackeri fantastiline romaan. 16

„....Uuemad arwutused rajatud rohketele waatlusmaterjalidele, kõnelewad iseäraliselt meteoriit [illegible] üksikasjus: tundmatu taewakeha liigub mööda ellipsikujulist ringi, mille keskkohas asub maakera. Ellipsi suurus pole aga püsiw ja meteor oma liikumisringidel läheneb maakerale ikka enam ja enam. Ja nimelt järjest suureneva kiirusega. See tiirlemine tõenäoliselt lõpeb sellega, et meteor kord jõuab maakera atmosfääri piirkonda ja siis paratamatult alla langeb. Katastroofi ärahoidmiseks tuleb arwestada ainult ühe wõimalusega, nimelt — kuuga.

Earthcliffe".

...Ikka ja uuesti luges professor Earthcliffe seda ajalehe wäljalõiget. Siis heitis ta abitu ja piinatud pilgu helkiwa arwutustahwlile. Wäsinult ja mehaaniliselt silitas ta kõhetu käega oma wähesed juukseid.

„Järke! ütles ta hääletult Nagelile, kes teise laua juures arwudesse ja joonistustesse oli süwenenud. „See kõik on asjatu ja tagajärjetu. Earthcliffe on omadega läbi, eksinud oma arwestustes."

„Ei, teie arwestused on siiski õiged."

Doktori näol peegeldus mõru joonakus. Üle Earthcliffe'i wäsinud näo libises seda nähes tagasihoidlik naeratus.

„Arwestused on õiged? Ja siiski pole midagi näha? Kõik oli selge nagu päikesepaisteline päew. Kogu maailma teleskoobid ootasid asjatult meteori ilmumist. Kuhu see meteor siis jäi, kui arwutused on õiged?! Isegi teie kuulus Bunn ei aidanud midagi!"

Nagel ei annud wastust. Ägedalt sasis ta enda õhukestes juustes. Direktor wilistas tasa.

„Nii ärritatud, noor sõber? Kas mister Webb on meie fiaskot jällegi osanud ära kasutada?"

Teine rebis kuuetaskust terwe puntra ajalehti esile ja ulatas need õhutawal näol Earthcliffe'ile.

„Peate seda ükskord ometi teada saama. Ah see Webb, sellene suli!"

Õpetlane heitis ajalehtedele üllatunud pilgu.

„Ah — waata aga — ajalehe korrespondents. Mister Webb oskab oma asja ajada. Tont wõtaks — mis see siis on?!"

Kaswawa ärewusega libises ta pilk üle ridade. Ta nägu wärwus punaseks. Wastu oma harjumust hakkas ta ajalehest kõwasti ja rõhutawalt lugema:

„Proletaarlased, on teie silmad nüüd lõpuks ometi awatud? Kes oli teie tõeline sõber selles hädas? Mina wõi keegi teine? Kas tegite seda, mida ma juba ammu soowitasin?! Siis ei tarwitse teil parandada, et oleme obserwatooriumitesse kasutult paigutanud rohkeid miljarde. Milleks meie wajame astronoome? Kas ei ole see meile ükskõik kui mõni uus täht wõi komeet leiutatakse ehk mitte? Kas sureme sellepärast warem wõi hiljem kui astronoomid laisklewad wõi omakakal töötawad? Ei, muidugi mitte. Aga nüüd! Nüüd, seltsimehed, on seisukord tootuks teiseks muutunud. Esimest korda maakera ajaloos ähwardab salapärane taewakeha kogu maiset elu, meie elu. Nüüd on awanenud juhus, kus astronoomid wõiwad näidata ja tööle rakendada oma kunsti. Seltsimehed, näete, kuidas inimesi on haaranud paanika, kuidas nad meeleheitel jooksewad preestrite järele, kuidas nad hiirtena igaüks on pugenud oma urkasse. Kuidas igaüks on teisele muutunud ligipääsematuks. Kuidas nad ei taha usaldada neid arwestusi, mis, wõib olla, meid kõiki weel suudawad päästa. Milleks weel praegune waidlemine ja kõhklemine? Kas tahetakse sellega alla kiita wast ehk pankade kursi? Paberid, millesse teie olete mahutanud oma wäikesed kokkuhoiud, hakkawad langema —"

Wastikustunnet wäljendawa ilmega tõukas ajalehe kõrwale. Siis heitis ta Nagelile küsiwa pilgu.

„Jah, leidub weel tänapäewal inimesi, kes sellaseid lollusi loewad?"

„Loewad? Terwed miljonid wõtawad seda püha ewangeeliumina!"

„Siis ei tarwitse kellegil maailma lõpu pärast muretseda. Wana ja kuulus Earthcliffe on nüüd pimedusega lööbud... Ta ei näe enam midagi ega oska ka midagi arwutada. See taewakeha seal üleval naerab ta waewa üle."

Salapiiritus ei kao kuski.

Kronström ja Wiimistu mehed jääwad endisele kohale truuks.

Siid ja tubak — uued salakaubitsemise artiklid. — Piiriwalwe koosseisud jääwad endisteks.

Nüüd, kus Soomes lähematel päewadel kootatakse keelusseadus, wõiks arwata, et see salapiirituse-wedajate suurejoonelisele ärile Soome lahel wäeliku lõpu teeb, kui teistsugused andmed mitte wastupidist seelt ei kõneleks. Eksikutselised piiritusewedajad kinnitawad ise awameelselt, et nad ei mõtlegi piirituseweodamisest loobuda. Olewat weel küllalt wõtjawaateid tulusa äri ajamiseks, kuigi Soome enam pole karske.

Peamiseks salakaubitsemise artikliks eelolewal hooajal töötab endiselt jääda piiritus. Selle kõrwal pakuwad soodsaid äritsemise wõimalusi ka tubak, siid ja mitmesugused luksusained, milliede tolli ja aktsiisi wiimasel ajal tuntawalt tõstetud nii meil kui Soomes. Piiritust tahetakse endiselt weetada Soome ja Eestisse, sest salapiiritus on owaliktult müüdawast riigipiiritusest ikkagi märksa odawam ning seetõttu pole karta puudust ostjatest.

Eesti tuntumatest piiritusekuningatest tahawat esijoones „Kolga krahw" Kronström oma alale truuks jääda. Tõsi ta leewu ajub praegu saksa sadamates ning neid seatakse praegu kewadeks sõidukõlbulikus. Samuti kawatsewat endist äri jätkata mitmed randlased, kes waremal aegadel piirituseweoste suuri summasid paigutanud ning omale soetanud tehniliselt kõigiti moodsad weoabinõud. Nii omab mõni Wiimistu piiritusekuningas kuni 12 mootorpaati. On loomulik, et sellased „spetsialiseerunud" isikud omale teise ametiga leiba ei hakka teenima waid suwel oma paatide laewastikuga endiselt piiritusewad jätkata salakaubitsemist. Tõenäoline on, et ainult „trusti" nime all tuntud piiritusewedajad oma äri lõpetawad. Need on juba mõne aasta — heeringapüügile siirdunud. Ainuwalitsejaks Soome lahel oleks tulewal suwel odaw saksa, ungari ja tshehhoslowakkia piiritus. Saksa piirituseärid kawatsewad tulewal suwel endiselt piirituse ewakuatsiooni Soome lahele saata, kuigi endisest wähemal arwul.

Kuna salakaubitsejad kõigi andmete järele endiselt tahawad jätkata oma äri, ei wõeta piiriwalwe koosseisudes wähendamisi ette, kuigi sellest mõningates ringkondades juttu on tehtud.

Wene ei anna enam wälismaa eriteadlastele soodustust.

Tarwilikke tehnilisi jõude leidub omalgi.

Moskwa, 16. märtsil. Saksa lehed teatawad Moskwast, et Nõukogude walitsus keeldub uuendamast Ameerika ja Saksa inseneridega sõlmitud lepinguid senistel tingimustel. Lepingute kustutamisel jätawat wälismaalastel-inseneridel waliba kas kodumaale tagasi sõita wõi sõlmida uued lepingud wähemsoodsatel tingimustel. Seda seletatakse osalt kulude wähendamise tarwidusega, osalt sellega, et Nõukogude walitsus leiab nüüd tarwilikke tehnilisi jõudusid küllaldaselt, ilma et temal tarwis oleks teha wälismaalastele meelitawaid pakkumisi, nagu ta seda oli sunnitud tegema kahe-kolme aasta eest.

Töötute rahutused Narwas.

200 töötu suur meeleawaldus raekoja ees. — Nõutakse tööd kõigile töötutele. — Linnawalitsuse erakorraline koos.

Kogu politseireserw raekoda kaitsmas.

Narwa, 17. märtsil. Täna hommikupoolel korraldasid Narwa töötatöölised raekojas ja tööbörsi ees suurema meeleawalduse, millest umbes 200 töötut osa wõtsid. Paljud töötud olid warustatud kaigastega ja ähwardati isegi wägiwaldselt linnapea kabineti uksed sisse murda. Kogu Narwa politsei oli jalul.

Homme on töötutel kawatsusel weel suuremat miitingut korraldada. Rahutused on tekkinud tööpuudusest ja meeleawaldajad nõuawad tööd kõigile töötutele.

Täna hommikul pidid umbes 60 töötut minema Lillienbachi mõisa juurde magistraalkraawi kaewamise töödele. Selle asemel kogunesid tööstemääratud aga Jaanilinna Wene kiriku ette platsile kokku, paljud neist warustatud kaigastega. Seal peeti kõnet, kostsid ähwardawad hüüded ja siis sammusid töötud salgas üle silla tööbörsi ette. Siin ootas ees juba umbes 150 meeleawaldajat. Ühiselt mindi tööbörsi ruumesse ja nõuti tööbörsi juhataja jutule. Esimesel päewal oli tööbörsi juhatajal olnud kokkupõrge ühe tööta Wastiga, kusjuures W. lõi tööbörsi juhatajale hoobi näkku. W. wangistati ja rahukohtunik mõistis ta käskkirjaga 3 päewaks aresti. Ainsates nüüd halba, luknstas tööbörsi juhataja oma kabineti ukse ja ei wõtnud töötuid jutule.

Seepeale liikus umbes 200-liikmeline töötute hulk raekoja ette. Politsei sulges neile sissekäigu raekotta. Lõpuks lubati meeleawaldajaid saata 3-liikmeline delegatsioon linnapea jutule. Delegatsioon nõudis kategooriliselt tööd kõigile töötutele, mispeale linnapea palus 2 tundi aega, et linnawalitsus saaks küsimuse arutamiseks erakorralist koosolekut pidada. Lepiti sellega ja linnawalitsus astus kokku. Linnawalitsuse koosolekust wõttis osa ka prefekt Pawian. Wahepeal siirdusid töötud tööbörsi ette. Sealt saadeti 30 inimest randteel lumerookimise töödele.

Kahe tunni möödumisel tungisid töötud uuesti raekoja ette, kuhu oli koondatud kõik politsei reserwid — 20 mehe ümber.

Linnakassa oli wõetud politsei kaitse alla, samuti ei lastud ka töötuid linnapea kabinetti tungida. Wähe hiljem lõppes linnawalitsuse koosolek ja linnapea teatas töötutele, et linnawalitsus püüab kõigile töötutele tööd leida. Suurem osa töötuid saadetakse Lillienbachi mõisa juurde kraawikaewamise töödele. Kuna see ei rahuldanud meeleawaldajaid. Seal teenida tükitööga waid 25 st. ümber päewas — seletati.

Lõpuks ajasid politseinikud meeleawaldajad laiali, ilma et tõsisemaid kokkupõrkeid oleks olnud.

Töötute seas on kuulda, et homme on teotsil weel suurem meeleawaldus.

Poola naiskirjanik Eestis.

Külastab oma näidendi etenduse ajal Narwat ja Tartut.

Laupäewa hommikul kell 8,20 saabub Tallinna tuntud Poola naiskirjanik Zofia Nalkowska, et osa wõtta oma näidendi „Naiste Maja" esietendustest 20. märtsil Narwas ja 22. märtsil Tartus.

Delegatsioon töökonwerentsile.

16. rahwusweaheliseie töökonwerentsile määrati wabariigi walitsuse poolt delegatsioon järgmises koosseisus: A. Schmidt ja J. Sonin — walitsuse esindajad; J. Kõdar — walitsuse esindajate asendaja; A. Mauritz — tööandjate esindaja; A. Gustawson — tööliste esindaja.

Tööpuuduse wastu wõitlemise komitee

järjekordne koosolek peetakse laupäewal teedeministeeriumis. Koosolekul tulewad lähema arutluse alla statistika keskbüroo poolt kogutud andmed töötute maale paigutamise wõimaluste üle.

Walitsus muutis mitmekohapidamise seadust.

Walitsuse wiimasel koosolekul oli läbiwaatamisel majandusministeeriumi poolt koostatud mitmekohapidamise kaotamise seaduseelnõu, mille juures walitsus eelnõus laks muudatusi ette wõttis. Seadus on maksew waid riigi- ja omawalitsusteenijate suhtes, nii et juhul, kui üks abielupool on eraettewõtte teenistuses, seadus ka teise abielupoole kohta maksew pole.

Palga ülemmäära maal alandati 100 kr. 80 peale, kuna linnas endiselt ülemmäärana jääb maksma 140 krooni. Kui mees ja naine on mõlemad riigi- wõi omawalitsusasutuse teenistuses ja üks neist saab rohkem palka kui ülaltoodud normides märgitud, siis kuulub üks abielupool wallandamisele.

Preisis tunnustatakse hitlerlasi.

Berliin, 17. märtsil. Siseministri korraldusel pandi täna kogu Preisimaal rahwussotsialistliku erakonna osakondades läbiotsimisi toime. Otsiti seaduswastast propagandamaterjali.

8 töölist maeti elawalt.

Kaewandusõnnetus Tshehhoslowakkias.

Praha, 16. märtsil. Ühes suures Loode-Böömi ligniidikaewanduses oli uus tuleõnnetus. Tule puhkemise silmapilgul oli kaewanduses ainult walwemeeskond. Umbes 20 töölist päästeti peaaegu lämbunult. Kaheksa töölist on weel maa all. Nende päästmiseks on wähe lootust. Päästetöid takistab lange kuumus. Arwatakse, et ligniidikihid on iseendast süttinud.

Lindberghi laps ikka leidmata.

Kaks lapserööwlit eluajaks wangi.

Hopewell (New Jersey's), 16. märtsil. Proua Lindberghi juure kutsuti närwiarst. Proua Lindberg, kellel lähemas tulewikus oodata uut maailmaamist, kannatab ärewusest wiimase kahe nädala närwipingutuse tagajärjel. Lindberghide ärawarastatud laps on ikka weel leidmata. Kõik senised otsimised on jäänud tagajärjetuks.

New York, 16. märtsil. Warrenist (Ohios) teatatakse: Lapserööwijad Towell ja Hargraves, kes 5. märtsil Youngstownis warastasid James de Jute'i wäikse poja, mõisteti eluajaks wangi. See lapsewargus sündis samal päewal, mil warastati Lindberghi laps.

Lätis nõutakse sõjawäe kulude wähendamist.

Riia, 17. märtsil. Seimi eelarwekomisjon algas eile kaitseministeeriumi eelarwe arutamist. Aruandja Zelms (sotsialdemokraat) konstateeris, et kaitseministeeriumi wäljaminekuid on wähendatud 8 miljoni lati wõrra. Kaitseministeeriumi kulud on siiski weel 27,2 protsenti kogu eelarwe kuludest. Aruandja soowitas kaitseministeeriumi kulusid weel rohkem wähendada. Kokkuhoidu wõidawat saawutada muu seas sellega, et pooled sõdurid sügisel üheks wõi kaheks kuuks põllutöödele lastaks. Peale selle wõidawat abielulised sõdurid juba 10-kuise teenistuse järele reserwi arwata. Waidlusi peeti kinniste uste taga.

Sõjakulud sunniwad Jaapanit uut siselaenu tegema.

Tokio, 16. märtsil. Walitsus laskis turule uue siselaenu 87½ miljoni jeeni suuruses. Laen kannab 5 protsenti. Wäljalaskekursus on 86,4. Laen kustutatakse 50 aasta pärast. Laen läheb sõjalisest operatsioonidest tekkinud kulude katteks.

Eelarwe lõpulikult walmis.

Wäikerühmade piiramise seadus kukkus läbi.

Nimeline hääletus tõi selguse.

Riigikogu koosolek 17. märtsil kell 10 hommikul.

Waidlusteta wõetakse wastu Tartu ülikooli pärast olewate kinnisasjade ülikooli nimele kinnistamise seadus, lisaeelarwe nr. 1, juwitus- ja rawimiskohtade seaduse muutmise seadus.

Walimise seaduse muutmise seaduse

puhul tuleb arutusele ka tulewase riigikogu rühmade koosseisu arwu alammäära küsimus.

Aruandja teatab, et üldkomisjonis on rühmade liikmete alammäära tõstmise ettepanek saanud ühewõrra poolt kui wastu, seega wariant.

J. Klesment (sotsial.): Seda parandust ei saa wormilistel põhjustel wõtta wastu. Kui täna weel sundatsemegi seaduse lõpulikult wastu wõtta, wõiks ta kõige waremini wäljakuulutaud olla 21. märtsil, s. o. wiimasel nimekirjade wastuwõtmise päewal. Wõimata on sarnast olukorda luua, et walimisseadust muuta pärast seda, kui nimekirjad juba esitatud. Seaduse wäljakuulutamine wõib aga weel edasi lükatud saada, kui 3 riigik. liiget selle seisukoha ettepanekut nõuawad rahwahääletamisele panemiseks.

Edasi on põhiseaduse § 6 wastane määrus, et wähemusrahwastele on tehtud erand, kuna see tähendaks wähemusrahwastele awalikõiguslikude eesõiguste andmist, mida põhiseadus ei luba.

Toots (põllum.) ütleb, et selle seaduse wastuwõtmiseks takistust ei ole. Wõiks aga nii korraldada, et neile nimekirjade esitajatele, kes kahe saadiku läbiwiimiseks häält saanud, aga wähem kui kolme esindaja jaoks tarwis, maksetakse kautsjon tagasi. Siis ei kannata keegi selle seaduse wastuwõtmisega.

Hasselblatt (sakst.) waidleb selle wastu, et rühmade liikmete alammäär määratakse kolme peale. See on mitte üksi wähemusrühmade waid ka põhimõtteliselt wastuwõtmatu.

Jõeäär (sotsial.) teeb ettepaneku, et igasugune rühmade liikmete arwu piiramine kaotataks.

Kinnisel hääletamisel wõeti üldkomisjoni wariant 38 häälega 32 wastuseismisel wastu, seega pääsewad riigikogusse üksnes need rühmad, mis wiiwad läbi 3 liiget.

Jõeäär (sotsial.) teeb ettepaneku, et see seadus ei makiaks eelolewatel walimistel, waid alles 6-da riigikogu walimistel.

See ettepanek lükatakse tagasi.

Selle järele lõpetatakse Tootsi ettepanekul riigikogu koosolek ja peetakse uus 15 minuti pärast.

Teine koosolek.

Walimisseaduse muutmise seaduse

kolmandal lugemisel kaitseb L. Johanson wähemusrahwuste õigust wõtta osa rahwaesinduse tööst, mida neilt takistatakse wõtta walimisseaduse muutmisega.

J. Fuks (põll.) ütleb, et wähemusrahwastele ei tohi anda eesõigusi sellega, kui neile tehakse erand ja wõimaldatakse wähemaarwuliste rühmadega tulla riigikogusse. See on põhiseadusewastane.

J. Toots toetab wähemusrahwustele erandi tegemise wäljajätmist.

Hääletamisel wõetakse 111 lugemisel wastu seadus, millega wõimaldatakse riigikogusse pääseda ainult neil rühmadel, mis wiiwad läbi wähemalt 3 liiget, kusjuures erandit ei tehta ka wähemusrahwustele.

Lõpuhääletusel teatab **O. Strandman**, et tööerakond hääletab lõpuhääletusel sellele seadusele wastu, sest ta wõib piitsuda ülesrahwuslikke tirgesid.

L. Johanson teatab, et sotsialistlik rühm hääletab sellele seadusele wastu.

H. Kukke teatab, et ka rahwaerakond hääletab sellele seadusele wastu.

Hasselblatt toonitab, et selle seaduse wastuwõtmine wõib tekitada ärewust.

Sotsialistide nõudmisel korraldatakse nimeline hääletus. Tagajärjed osutusid allatawateks: 29 poolt ja 39 wastu, seega lükati seadus lõpuhääletusel tagasi.

Edasi asutakse arutama

Riigi eelarwet

kolmandal lugemisel.

L. Johanson (sotsial.): Juba teist aastat on eelarwe wiidud tasakaalu seadustega, mis pole weel wastu wõetud. Nii on sisseskalkuleeritud summad näit. maiustusmaksust, millist seni weel pole.

Eelarwet pole mitte rahaasjanduskomisjon ise suurendanud, waid seda tehti walitsuse enda ettepanekul, nagu pensionifondi suurendamine, piimaühingute wõlgade protsentide juuremaks jne.

Edasi peatub kapamajade ja maatulunduskapitali wahekordade juures, leides, et sellest kapitalist antakse liig suuri ning põhjendamatult toetusi.

Eelarwesse on wõetud liig wähe summe tööpuuduse wastu wõitlemiseks, kuna ometi peaks selge olema, et tööpuudus ka tulewaasta mitte ei wähene.

Waidleb edasi majandusministri ja aruandjaga mõnede üldmajanduslikkude küsimuste üle, eriti rõhutades, et walitsuse poolt tööpuuduse wastu wõitlemiseks kawatsetud summad on kahtlased ja ei anna wististi tagajärgi.

Selle järele wõetakse eelarwe wastu kolmandal lugemisel rahaasjanduse komisjoni poolt esitatud kujul.

Põllutööministeeriumi eelarwe puhul juhib **W. Tammai** (sotsial.) tähelepanu sellele, et igasugu põllumajanduslikkudele ettewõtetele on antud liig ohtralt laenu, mille tõttu need nüüd on hädas.

Koosolek lõppes kella 2 aeg päewal.

Koos Worrink Tallinnas.

Läti „Darba Jaunatne" esimees Egar Witols saabub laupäewal.

Eile hommikul saabus eesti kurjerrongiga Tallinna hra Koos Worrink Amsterdamist, kes Sotsialistliku Noorsoo Internatsionaali ja Hollandi Sotsialistliku Noorsooliidu esindajana wõtab osa puhkepäewal 20. märtsil s. a. algawast E. Noorsotsialistliku Liidu 6. kongressist. Hra. Worrink tegi kohaliste seltsimeeste juhtimisel rutrumise sõiduga ringkäigu „Tööliste kodus" ja „Uhe" trükikojas ning sõitis peale paaritunnilist peatust Tallinnas lennukil Helsingi, kust pöördub tagasi laupäewa hommikul. Hra. Worrink'it huwitawad Soome Lapua wiimaseaja suursündmused, sealne sisepoliitiline olukord ja tööliskliikumise olend. Samuti tahab ta wärskendada sõprussidemeid, milliseid sõlmis möödunud suwel Soome wennasliidu kongressist osawõtu puhul Helsingis wiibides.

Läti töölisnoorsooliidu „Darba Jaunatne" niiöne esimees hra. Edgar Witols, tuleb ka noorsotsialistide kongressile tema terwitusi. Hra. Witols jõuab Tallinna laupäewa hommikul.

Mõlemad wälismaalased esinewad kõnedega Tallinna Noorsotsialistliku ühingu poolt korraldatawal töölisnoorsoo miitingul puhkepäewal 20. märtsil hommikul Tallinna Töölisteatris.

Mu Leopold.

Praegu jookseb Tallinna kino „Rekordis" film „Mu Leopold", mis on mängitud Saksa naljamängude ja jantide kirjaniku Adolf L'Arronge samanimelise tragikomöödia järgi.

„Mu Leopoldi" lawastas aastat 15—20 tagasi Tartu „Wanemuine" ja suure menuga.

Film kujutab, kuidas jõukas kingsepp oma doktorist poja oma ahwiatmastusega lodewaks elumaitsjaks ja eluwõletajaks teeb. Lõpeb sellega, et isa pankrotti jääb sellejärele, kui poeg ta wõlgade haamri alla wiis oma wekslitega, ka wõltsitud allkirjadega, laenates suuri summasid liigkasuwõtjalt. Poeg lahkub kodulinnast, teeb läbi raske hulguse elukooli ja lõpuks ärkab töös, alguses leides tööd kaswinaeluta-jana, pärast aga masinaleintajana-kingsepana. Ta õde, toarmaskja, abiellubes lihtsa kingseppaselliga, on algusest peale teiseit tahmeist.

„Mu Leopold" on ka tänapäewal rahawaks kurbnaljamänguks, tänapäewal, kus riik ühe abinõu teise järgi tarwitusele wõtab, et hoida haamri alla minemast wõlgadesse sattunud talunikkude warandust. Kahtlemata on suur osa neist wõlgadesse sattunud oma „koolitatud laste" kaasabil.

„Mu Leopold" on hästi lawastatud.

Läti walitsus laguneb

Läti Skujenieki walitsus wõitleb oma olemasolu eest. Kriis süwendab.

Rõntakse siise- ja majandusministrn noperamisi uuee inimestega. Aiimlkud nõuawad siseministri kohta oma inimesele.

Ka leidetakse majandusministrile eite saaanatusi majanduslisete raskuste wastu wõitlemises.

RAADIO.

Reedel, 18. märtsil.

Tallinn. 17.00 reklaami ja heliplaate. 17.20 päewauudiseid. Wahepeal kell 17.30 ajanäit.-siendus. 17.50 heliplaate. 18.00 lastetund. 18.30 ülekanne Tartust. 19.00 pool tundi kammermuusikat. Edward Griegi sonaat op. 13. G-duur. (Rudolf Palm — wiiul, Fr. Nikolai — klawer). 19.30 pool tundi soolokettekandeid. a) soolosid tšellol — A. Karjus; b) soolosid flöödil — A. Zeep; c) soolosid wiiulil — H. Anton. 20.00 ülekanne Tartust. 20.35 kuulsate heliloode kontsert „Columbia" heliplaatidelt. 1. List, Ungari rapsoodia nr. 1. Fa-mazhoor (Squire'i orkestri). 2. Weber, Kutse tantsule (Berliini orkester Weingartneri juhatusel). 3. a) Bach, Aaria; b) Brahms, Walss La-mazhoor — Bronislaw Hubermann (wiiul). 4. Saint-Saëns, Surmatants (Pariisi süms. ork. Gauberti juhat.). 5. a) Puccini, aaria oop. „Boheem"; b) Cilea, Arlesiana — Enzo de Muro Lomanto (tenor). 6. Rimski-Korsakow, Hispaania kapriccio (Halle ork. Hamilton Harty juhat.).

Tartu. 17.00 reklaami ja heliplaate. 17.20 ülekanne Tallinnast. 18.30 soome keele tund edasijõudnutele (R. Jannus). 19.00 ülekanne Tallinnast. 20.00 kmareade ja ajanäitaja-etendus. 20.05 arstiteadusl. loeng E. Terwishoun Muuseumist. 20.35 ülek. Tallinnast.

Helsingi. 18.25 wiiul. 19.15 laul. 20.00 ork. kontsert.

Stokholm, Motala. 17.00 ajawitemuusikat. 21.00 ork. kontsert. 23.00—24.00 tantsumuusikat.

Oslo. 17.30 ork. konts. — 20.30 wanu siitseid tantse — 21.00 kontsert.

Kallundborg. 13.45 kelp.-ork. konts. — 15.40 konts. 21.10 laste sümf. — 22.10 rahwatantse klaweril — 23.25 eksoot. muusikat — 23.50—1.30 moodi. tantsumuusikat.

Riia. 16.00 pop. muusikat. 20.05 —22.30 sümf. konts. 22.30—23.30 ajawiitemuusikat.

Warsjaw, Katovice. 18.35 ajawiitemuusikat. 21.15—23.40 sümf.-kontsert.

Königswusterhausen. 15.00 konts. 17.30 pärastl.-kontsert. 19.30 koduoomuusikat. 21.00 ülek. Washingtonist.

Langenberg. 12.50 kontsert. 14.00 —15.30 kontsert. 18.00 muus. 20.15—20.55 tantse ja marsse. 21.00 ülek. New-Yorkist. 22.20 muusikat.

London, Daventry. 14.00 konts. 14.45 orelikonts. — 17.45 koolikonts. — 18.30 ork. konts. 19.15 tantsumuus. 20.30 Mendelsohni klaweripalu — 22.00 kontsert. — 0.05 serenaade.

Leningrad. 7.15—7.45 konts. — 9.00 kontsert — 15.00 konts. — 20.30 kontsert.

Töölisteaater.

„Õnnelehma" esietendus.

Puhapäewal, 20. märtsil tuleb esietendusele Saksa näitekirjaniku Herman Essigi wärskeim ja parim lawateos, komöödia 5 waatuses „Õnnelehm". Kuna Töölisteaatri esietendused teaatripublikus alati laia tähelepanu äratanud, on loota ka selleks esietenduseks suuri tungi, mispärast on soowitaw pääsed lunastada eelmüügilt, et wältida uksetaba jäämist. Pääsete müük on awatud päewal teaatribüroos (teaatri suures) kella 12—2-ni. Hinnad on harilikud.

Alfred Sälliku auõhtu.

Laupäewal, 19. märtsil mängib Tallinna Töölisteaater Alfred Sälliku au- ja tuluõhtuks A. Kitzbergi tujukullast „Kosjasõitu". Käesolew etendus on parimaks wõimaluseks teaatripublikul osutada tähelepanu Eesti populaarseimale ja armastatuimale näitlejale, kes juba aastaid publiku lemmiknäitlejaks, seda enam, et Alfred Sällik lähemal ajal jäädawalt lahkub Tallinnast. Pääsete eelmüük on awatud teaatribüroos päewal kl. 12—2. Hinnad harilikud. Etendus on kell 8 õhtul.

Teaatribüroo

„Estoonia" teaater.

Neljapäewal Milwy Laidi auõhtu.

Neljapäewane „Hawaii lille" etendus, mis määratud opereti primadonna Milwy Laidi auõhtuks, tõotab saada üheks pidulikumaks, mis meil kunagi nähtud. Etendusel esineb esietenduse koosseis. Harilikud hinnad.

Ella Ilbak tantsib reedel.

Ella Ilbaki wiimased tähelepanu äratanud esinemised olid Egiptuses, kus ta tantsis Aleksandrias ja Kairos. Prl. Ilbaki suurest edust wanal waaraode maal tunnistawad kõige wenewamalt wäljawõtted sealsest arwustusist.

Prl. Ilbaki reedene esinemine „Estoonias" seda publiku jääb ainukeseks. Pääsetähed eelmüügil „Estoonia" teaatri kassas. Klaweril saadab tantsijat P. P. Lüdig. Algus kell 8 õhtul.

VII hommik-kontsert

Pühapäewased hommik-kontserdid oma huwitawa ja mitmekesise eeskawaga on laialdase publiku poolehoiu wõitnud, mida tõendab rahwamurd läinud pühapäewasel kontserdil. Pühapäewal, 20. märtsil kell 11 homm. kino „Grand-Marinas" on järjekorras VII hommik-kontsert, kus esinewad sümfooniaorkester, segakoor, solistid ja näiteringi trupp. Kõneleb rkl. August Rei J. W. Goethe'st. Ettekandele tulewad: Beethoveni awamäng „Egmont", Kelér-Béla „Prantsuse lustmängu awamäng", Werki, Martini j. t. helitööd. Lõpuks A. Hamanni 1 waat. laulumäng „Metsawahi tütar" W. Assafeldti, K. Kirkmanni, F. Kulli ja A. Palmi kaastegewusel. Juhatawad N. Goldschmidt ja P. Tammeweski. Sissepääs wabatahtliku maksu eest.

Kubani jõgi uputab.

Moskwa, 15. märtsil. Järsu sula tagajärjel Kubani jõgi ajab üle kallaste. Umbes 50 küla on üle ujutatud.

Wastutaw toimetaja J. Kärje.
Wäljaandja Kirjast. „Rahwa Sõna"
Kirjast. o.-ü. „Täht" trükk. Tallinn.

Õige aeg on tellida „Rahwa Sõna" 1. aprillist 1932. a.

Estonia teater

Reedel, 18. märtsil
kell 8 õhtul
Ella Ilbak'i
ainus tantsude õhtu.
Klaweril: P. P. Lüdig.

Laupäewal, 19. märtsil
kell ½8 õhtul
11. korda harilikkude hindadega
„Havaii lill"
P. Abrahami operett
3 waatuses.
Pääsetähed Kr. 2.50—40 s.

TÖÖLISTEAATER

W. Tartu maantee 25
(wana „Estonia")

Laupäewal, 19. märtsil
Alfred Sälliku
auõhtuks mängitakse
Kosjasõit
A. Kitzbergi laulumängu
J. Simmi muusikaga.
Hinnad harilikud.

Pühapäewal, 20. märtsil
Esietenduseks
Õnnelehm
H. Essigi komöödia 5 w.
Hinnad harilikud.
Etenduste algus kell 8 õhtul.
Kassa awatud 3 tundi enne etendust. Päewal pääsete müük teaatribüroos kl. 12—2
Õpilastel ja sõduritel sissepääs wabadele kohtadele 20 sendiga.

„Tartu Töölisteaatris"
(Aia Jänawal)
Puhkepäewal, 20. märtsil s. a. kell 11
Elaw Rahwa Sõna

Kawas:
E. Joonas — Lapua mässu õppetund.
A. Marmor — Kodanlised parteid enne ja pärast ühinemist.

Alul ja waheajal muusikalised ettekanded
Töölisteaatri sümfoonia orkestrilt.

Pääsemine vabatahtliku maksu eest.

E. S. T. P. Tartu ühing.

Kuulutage „Rahva Sõnas"

Tall. Töölismuusika Ühing
Pühapäeval, 20. märtsil s. a.
kino „Grand-Marinas"
VII hommik-kontsert
Juhatawad: N. Goldschmidt
P. Tammeweski.
Esinewad: Puhkpillide orkester, segakoor, solistid ja näiteringi trupp.
Eeskawas: Beethoveni awamäng „Egmont", Kelér-Béla „Prantsuse lustmängu awamäng", Werki, Martini j. t. helitööd.
Lõpuks A. Hamanni 1 waatusline laulumäng **„Metsawahi tütar"**, W. Assafeldti, K. Kirkmanni, F. Kulli ja A. Palmi kaastegew.
Kõneleb rkl. AUGUST REI — „GOETHE".
Algus kell 11 hom.
Sissepääs wabatahtliku maksu eest.

TALLINNA RAHVAÜLIKOOLI SEETSI

Tallinna Rahwaülikoolis
S. Kloostri tn. 16.
Reedel, 18. märtsil kl. 7—9: Paul Truusmann—**„Kohanemise printsiip meie psühhikas".**
Reedel, 18. märtsil kella 7—9 **Pelgulinnas linna algkooli ruumes**, Oskari 69 A. Saul:
„Mõistus ja loomusund loomariigis".
Juhatus.

Lugege „Rahwa Sõna"